14 පාඩම

වරදට බිය නිවනට පියවරයි
(ආපත්තිභය සූත්‍රය)

''චත්තාරිමානි, භික්ඛවෙ, ආපත්තිභයානි. කතමානි චත්තාරි? සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, චොරං ආගුචාරිං ගහෙත්වා රඤ්ඤො දස්සෙය්‍යුං - 'අයං තෙ, දෙව, චොරො ආගුචාරී, ඉමස්ස දෙවො දණ්ඩං පණෙතූ'ති. තමෙනං රාජා එවං වදෙය්‍ය -'ගච්ඡථ, භො, ඉමං පුරිසං දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථියාය රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස සීසං ඡින්දථා'ති. තමෙනං රඤ්ඤො පුරිසා දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථියාය රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස සීසං ඡින්දෙය්‍යුං. තත්‍රඤ්ඤතරස්ස ථලට්ඨස්ස පුරිසස්ස එවමස්ස -' පාපකං වත, භො, අයං පුරිසො කම්මං අකාසි ගාරය්හං සීසච්ඡෙජ්ජං. යත්‍ර හි නාම රඤ්ඤො පුරිසා දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථියාය රථියං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස සීසං ඡින්දිස්සන්ති. සො වතස්සාහං එවරූපං පාපකම්මං න කරෙය්‍යං ගාරය්හං සීසච්ඡෙජ්ජන්ති.

එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා එවං තිබ්බා භයසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතා හොති පාරාජිකෙසු ධම්මෙසු. තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛංඃ අනාපන්නො වා පාරාජිකං ධම්මං න ආපජ්ජිස්සති, ආපන්නො වා පාරාජිකං ධම්මං යථාධම්මං පටිකරිස්සති.

''සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, පුරිසො කාළකං වත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා මුසලං ඛන්ධෙ ආරොපෙත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙය්‍ය - 'අහං, භන්තෙ, පාපකම්මං අකාසිං ගාරය්හං මොසල්ලං, යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති තං කරොමී'ති. තත්‍රඤ්ඤතරස්ස ථලට්ඨස්ස පුරිසස්ස එවමස්ස - 'පාපකං වත, භො, අයං පුරිසො කම්මං අකාසි ගාරය්හං මොසල්ලං. යත්‍ර හි නාම කාළවත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා මුසලං ඛන්ධෙ ආරොපෙත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වක්ඛති - 'අහං, භන්තෙ, පාපකම්මං අකාසිං ගාරය්හං මොසල්ලං. යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති, තං කරොමීති. සො වතස්සාහං එවරූපං පාපකම්මං න කරෙය්‍යං ගාරය්හං මොසල්ලන්ති.

එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා එවං තිබ්බා භයසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතා හොති සඞ්ඝාදිසෙසෙසු ධම්මෙසු, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං - අනාපන්නො වා සඞ්ඝාදිසෙසං ධම්මං න ආපජ්ජිස්සති, ආපන්නො වා සඞ්ඝාදිසෙසං ධම්මං යථාධම්මං පටිකරිස්සති.

''සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, පුරිසො කාළකං වත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා අස්සපුටං ඛන්ධෙ ආරොපෙත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙය්‍ය - 'අහං, භන්තෙ, පාපකම්මං අකාසිං ගාරය්හං උපවජ්ජං. යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති තං කරොමී'ති. තත්‍රඤ්ඤතරස්ස ථලට්ඨස්ස පුරිසස්ස එවමස්ස - 'පාපකං වත, භො, අයං පුරිසො කම්මං අකාසි ගාරය්හං අස්සපුටං. යත්‍ර හි නාම කාළකං වත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා අස්සපුටං ඛන්ධෙ ආරොපෙත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වක්ඛති - අහං, භන්තෙ, පාපකම්මං

අකාසිං ගාරය්හං අස්සපුටං; යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති තං කරොමීති. සො වතස්සාහං එවරූපං පාපකම්මං න කරෙය්‍යං ගාරය්හං අස්සපුටන්ති.

එවමෙවං බො, භික්ඛවෙ, යස්ස කස්ස චි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා එවං තිබ්බා භයසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතා හොති පාචිත්තියෙසු ධම්මෙසු, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං - අනාපන්නො වා පාචිත්තියං ධම්මං න ආපජ්ජිස්සති, ආපන්නො වා පාචිත්තියං ධම්මං යථාධම්මං පටිකරිස්සති.

'සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, පුරිසො කාළවත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙය්‍ය - 'අහං, භන්තෙ, පාපකම්මං අකාසිං ගාරය්හං උපවජ්ජං. යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති, තං කරොමී'ති. තත්‍රඤ්ඤතරස්ස ථලට්ඨස්ස පුරිසස්ස එවමස්ස - 'පාපකං වත, භො, අයං පුරිසො කම්මං අකාසි ගාරය්හං උපවජ්ජං, යත්‍ර හි නාම කාළකං වත්ථං පරිධාය කෙසෙ පකිරිත්වා මහාජනකායං උපසඞ්කමිත්වා එවං වක්ඛති - අහං, භන්තෙ, පාපං කම්මං අකාසිං ගාරය්හං උපවජ්ජං; යෙන මෙ ආයස්මන්තො අත්තමනා හොන්ති තං කරොමීති. සො වතස්සාහං එවරූපං පාපකම්මං න කරෙය්‍යං ගාරය්හං උපවජ්ජන්ති.

එවමෙව බො, භික්ඛවෙ, යස්ස කස්ස චි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා එවං තිබ්බා භයසඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතා හොති පාටිදෙසනීයෙසු ධම්මෙසු, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං - අනාපන්නො වා පාටිදෙසනීයං ධම්මං න ආපජ්ජිස්සති, ආපන්නො වා පාටිදෙසනීයං ධම්මං යථාධම්මං පටිකරිස්සති. ඉමානි බො, භික්ඛවෙ, චත්තාරි ආපත්තිභයානීති.

මහණෙනි, ආපත්ති භය සතරාකාර වෙයි. ඒ සතර කවරේ ද? යත් මහණෙනි යම්සේ අපරාධ කරන සුලු සොරෙකු අල්ලාගෙන දේවයන් වහන්ස, මේ සොරා අපරාධ කරන්නෙකි. දේවයන් වන්සේ, මොහුට දඬුවම් පනවනු ලැබේවායි, රජතුමා වෙත ඉදිරිපත් කරණු ලැබෙයි. රජු මෙසේ නියම කරයි. රාජ පුරුෂයනි, මේ පුරුෂයා දෑඩි රැහැනකින් පිටිතල හයා තද බැඳුමෙන් බැඳ හිස මුඩු කොට ගොරහැඩි වද බෙර හඬ මැද වීදියෙන් වීදිය මංසන්දියෙන් මංසන්දිය හරහා රැගෙන ගොස් දකුණු වාසල් දොරෙන් පිටතට යවා හිස සිඳ දමවයි කියාය. රාජ පුරුෂයෝ ද එම පුරුෂයා දෑඩි රැහැනකින් පිටිතල හයා දෑඩි බැඳුමෙන් බැඳ හිස මුඩුකොට ගොරහැඩි වද බෙර හඬ මැද වීදියෙන් වීදිය මංසන්දියෙන් මංසන්දිය ඔස්සේ ගෙන ගොස් දකුණු වාසල් දොරෙන් පිට කරවා නගරයේ දකුණු පස දී හිස සිඳ දමන්නාහ.

අතර මග තැනක සිටි එක්තරා පුරුෂයෙකුට මෙසේ සිතෙයි. අහෝ මේ පුරුෂයා හිස සිඳිය යුතු තරම් පව්ටු ක්‍රියාවක් සිදු කොට ඇත. රාජ පුරුෂයන් ඔහු දළ රැහැනකින් පිටිතල හයා තද බැඳුමෙන් බැඳ හිස මුඩුකර ගොරෝසු වද බෙර හඬ මැද වීදියෙන් වීදිය මංසන්දියෙන් මංසන්දිය ඔස්සේ ගෙන ගොස් දකුණු දොරින් පිටත් කොට නගරය දකුණු පස දී හිස සිඳ දමන්නේ ඒ නිසා ය. එහෙයින් මම නම් මෙබඳු ගැරහිය යුතු හිස සිඳිය යුතු තරම් පාප කර්මයක් නොකරන්නෙමි'යි යනුවෙනි.

ඒ ආකාරයෙන් ම මහණෙනි, යම් කිසි භික්ෂුවකට හෝ භික්ෂුණියකට පාරාජිකා ආපත්ති ධර්ම පිළිබඳ මෙබඳු තියුණු බිය හැඟීමක් ඇති විය යුතු ය. උන්වහන්සේට මෙතෙක් නොපත් පාරාජිකා ආපත්තියකට පත් නොවන්නේ ය. පත්වූ පාරාජිකා ආපත්තියට ධර්ම විනයානුකූලව පිළියම් කරන්නේ ය යැයි අපේක්ෂාව ඇති විය යුතු ය.

මහණෙනි, යම්කිසි පුරුෂයෙක් කලු වස්ත්‍රයක් හැඳගෙන කෙස් විසුරුවාගෙන මෝල් ගසක් කර තබාගෙන මහජනයා මැදට ගොස් මෙසේ කියයි. ස්වාමීනි, මම ගැරහිය යුතු, මෝල් පහර දිය යුතු පාප කර්මයක් කෙළෙමි. ඔබතුමන්ලා මට යම් දඬුවමක් කරනු කැමති වන්නහු නම් මම ඒ දඬුවමට යටත් වෙමි යනුවෙනි.

මේ අතර එහි පසෙක සිටින එක්තරා පුරුෂයෙකුට මෙසේ සිතෙයි අහෝ මේ පුරුෂයා ගැරහිය යුතු මෝල් පහර දිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් කර ඇත. ඔහු කලු වස්ත්‍රයක් ඇඳගෙන කෙස් විසුරුවාගෙන මෝල් ගසක් කරේ තබාගෙන මහජනයා මැදට පැමිණ ස්වාමීනි, මම ගැරහිය යුතු, මෝල් පහර දිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් කෙළෙමි. එයට තමුන්නාන්සේලා යම් දඬුවමක් කරණු කැමති නම් මම එය විඳීමට කැමැත්තෙමි'යි කියන්නේ ඒ නිසා ය. මම නම් ඒකාන්තයෙන් ම මෙබඳු ගැරහිය යුතු මොල් පහරදියයුතු පාප කර්මයක් නොකරන්නනෙමි'යි යනුවෙනි.

එසේ ම මහණෙනි, යම් කිසි භික්ෂුවකට හෝ භික්ෂුණියකට සංඝාදිසේස ආපත්ති ධර්ම පිළිබඳ තියුණු බිය සිතක් ඇතිවිය යුතු ය. එසේම උන්වහන්සේට මෙතෙක් නොපත් සංඝාදිසේසාපත්තියකට නොපැමිණෙන්නේ ය. පත්වූ වූ සංඝාදිසේසා පත්තියක් වේ නම් ධර්ම විනායනුකූලව පිළියම් කරන්නේ ය යන අපේක්ෂාව ඇති විය යුතු ය.

යම් සේ මහණෙනි, පුරුෂයෙක් කළු වස්ත්‍රයක් හැඳගෙන කෙස් විසුරුවාගෙන අළු පොදියක් කරේ තබාගෙන මහජනයා මැදට පැමිණ මෙසේ කියන්නේ ය. මම ස්වාමීනි, ගැරහිය යුතු, අළු පොදියෙන් පහර දිය යුතු, පවිටු ක්‍රියාවක් කළෙමි. ඒ සඳහා තමුන්නාන්සේලා යම් දඬුවමක් කිරීමට කැමතිවන්නහු නම් එය කිරීමට මම කැමැත්තේමි.

මෙසේ කියන විට එහි පසෙක සිටින පුරුෂයෙකුට මෙසේ සිතෙයි. අහෝ මේ පුරුෂයා ගැරහිය යුතු අළු පොදියෙන් පහර දිය යුතු. පවිටු ක්‍රියාවක් කර ඇත. ඔහු කලු වස්ත්‍රයක් ඇඳගෙන කෙස් විසුරුවාගෙන මෝල් ගසක් කරේ තබාගෙන මහජනයා මැදට පැමිණ ස්වාමීනි, මම ගැරහිය යුතු, මෝල් පහර දිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් කෙළෙමි. එයට තමුන්නාන්සේලා යම් දඬුවමක් කරනු කැමති නම් මම එය විඳීමට කැමැත්තෙමි'යි යැයි කියන්නේ ඒ නිසා ය. මම නම් ඒකාන්තයෙන් මෙබඳු ගැරහිය යුතු අලුපොදියෙන් පහර දිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් නොකරමි, යනුවෙනි.

මහණෙනි, එසේ ම කිසියම් භික්ෂුවකට හෝ භික්ෂුණියකට පාචිත්තිය ආපත්ති පිළිබඳව මෙබඳු තියුණු බිය හැඟීමක් ඇති විය යුතු ය. එසේම උන්වහන්සේට මෙතෙක් නොපත් පාචිත්තිය ආපත්තියකට නොපැමිණෙන්නේ ය. පත්වූ පාචිත්තිය ආපත්තියට ධර්ම විනයානු කූලව පිළියම් කරන්නේ ය යන අපේක්ෂාව ඇතිවිය යුතු ය.

යම් සේ මහණෙනි, පුරුෂයෙක් කළු වස්ත්‍රයක් හැඳගෙන මහජනයා මැදට පැමිණ මෙසේ කියන්නේ ය. මම ස්වාමීනි, ගැරහිය යුතු, දොස් නැගිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් කළෙමි. ඒ සඳහා තමුන්නාන්සේලා යම් දඬුවමක් කිරීමට කැමතිවන්නහු නම් එය කිරීමට මම කැමැත්තෙමි යනුවෙනි.

මෙසේ කියන විට එහි පසෙක සිටින පුරුෂයෙකුට මෙසේ සිතෙයි. අහෝ මේ පුරුෂයා ගැරහිය යුතු, දොස් නැගිය යුතු, පවිටු ක්‍රියාවක් කර ඇත. ඔහු කළු වස්ත්‍රයක් ඇඳගෙන කෙස් විසුරුවාගෙන මහජනයා මැදට පැමිණ ස්වාමීනි, මම ගැරහිය යුතු, දොස් නැගිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් කෙළෙමි. එයට තමුන්නාන්සේලා යම් දඬුවමක් කරනු කැමති නම් මම එය විඳීමට කැමැත්තෙමි'යි යැයි කියන්නේ ඒ නිසාය. මම නම් ඒකාන්තයෙන් මෙබඳු ගැරහිය යුතු දොස් නැගිය යුතු පවිටු ක්‍රියාවක් නොකරමි යනුවෙනි.

මහණෙනි, එසේම කිසියම් භික්ෂුවකට හෝ භික්ෂුණියකට පාටිදේසනීය ආපත්ති පිළිබඳ ව මෙබඳු තියුණු බිය හැඟීමක් ඇති විය යුතු ය. එසේම උන්වහන්සේට මෙතෙක් නොපත් පාටිදේසනීය ආපත්තියකට නොපැමිණෙන්නේ ය. පත්වූ පාටිදේසනීය ආපත්තියට ධර්ම විනයානු කූලව පිළියම් කරන්නේ ය යන අපේක්ෂාව ඇතිවිය යුතු ය.

මහණෙනි, මේ ආපත්ති භය හතරයි.

විවරණය

මෙම ආපත්තිභය සූත්‍රයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උපසපන් භික්ෂු භික්ෂුණී දෙපිරිස ඇවැත් පිළිබඳ බියෙන් කටයුතු කළයුතු බවට අවවාද කරති. විනය පිටකයේදී උපසපන් භික්ෂු භික්ෂුණීන් සඳහා පනවන ලද විනය ශික්ෂාපද ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග හතරක ට බෙදේ. පාරාජිකා, සංඝාදිසේස, පාචිත්තිය, පාටිදේසනීය යනුවෙනි.

පාරාජිකා

භික්ෂූන් වහන්සේලා සඳහා පාරාජිකා ශික්ෂාපද හතරකි. භික්ෂුණීන් වහන්සේලා සඳහා පාරාජිකා ශික්ෂා පද අටකි. මෙයින් කවර හෝ පාරාජිකා ශික්ෂා ආපත්තියකට පත් භික්ෂුවකුගේ හෝ භික්ෂුණියකගේ උපසම්පදාව සහමුලින් ම නැති වන්නේ ය. නැවත මේ ජීවිතය තුළදී උපසම්පදා වීමට ඉඩ නොලැබේ. ඊට පිළියම් ඇත්තේ දෙකකි. මුළු ජීවිතය ම සාමණේරයෙකු වශයෙන් ගත කිරීම හෝ ගිහිව උපාසක උපාසිකාවක වශයෙන් ගත කිරීම ය. පාරාජිකා ආපත්ති ගැන සඳහන් වන්නේ තල් පොල් වැනි ගසක් කරටියෙන් ම කැඩීයාමක් ලෙස ය. එය නැවත ලියලන්නේ නැතුවාසේ උපසම්පදාව ද නැවත ලැබිය නොහැකි බැවිනි. මෙම සූත්‍රයේ දී එය හිස සිඳීමකට උපමා කොට ඇත. අපරාධ කරුවෙකුගේ හිස ගසා දමනු දකින පුද්ගලයෙකුට අපරාධ කිරීමට යම් බියක් ඇති වේනම් ඒ හා සමාන බියක් භික්ෂුවකට හෝ භික්ෂුණියටක පාරජිකා පත්තියකට පැමිණීම පිළිබඳ ඇති විය යුතුබව මෙහි සඳහන් වේ. එසේම පාරාජිකා ඇවතකට පත්වූවෙක් නම් ඊට පිළියම ද ඉක්මනින් කර ගත යුතු බව තව දුරටත් දක්වේ.

සංඝාදිසේස

පාරාජිකාවලින් පසුව බරපතල ම ඇවැත් නම් සංඝාදිසේසයි. භික්ෂූන් සඳහා සංඝාදිසේස දහතුනකි. භික්ෂුණීන් සඳහා දාහතකි. මෙම ආපත්තිවල දී පිළියම් කොට නැවත උපසම්පදාව යථා තත්වයට පත්කර ගත හැකි ය. එහෙත් ඒ සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පිළිවෙත උසම්පදාව ලැබීමටත් වඩා බරපතලය. පාරාජික හැර ඕනෑම ඇවතකට පත් වුවහොත් ඒ බව නිසිපරිදි උපසපන් භික්ෂුවකට දැනුම් දීම පළමුවෙන් ම කළ යුතු කාර්යයයි. එය ඇවත් දෙසීම නමින් හැඳින්වේ. සංඝාදිසේසවලට ඇවත් දෙසීමෙන් පමණක් පිළියම් කළ නොහැකි ය. ඇවැත් දෙසීමෙන් සිදුවන්නේ එම ඇවත කල් ගතවීම වැලැක්වීම පමණි. පාරාජිකාව මෙන් මහණකම සහමුලින් ම නැති නොවුනත් සංඝාදිසේසාපත්තියකට පත්වූ භික්ෂුවකගේ උපසම්පදාව තාවකාලිකව අත්හිටවනු ලැබේ. ඒ සඳහා නියමිත පිළිවෙත් පුරා උපසම්පදාවීම හා සමානව ම උපසපන් භික්ෂූන් 21ක් නමක් සීමාවට වැඩමවා නැවත ඒ භික්ෂුවගේ උපසම්පදාව වලංගුභාවයට පත්කළ යුතු ය. එය සංඝයාගෙන් තාවකාලික ව ඉවත් කොට නැවත සංඝයා අතරට කැඳවා ගැනීමක් වන බැවින් එයට අබ්බාහන (ආහ්වාන - කැඳවීම) විනය කර්මයයැයි කියනු ලැබේ.

සංඝාදිසේසාපත්තියකට පත් වූ භික්ෂුවකට පිළියම් කිරීමේ දී මුලින්ම සංඝයා මැදට කැඳවා එම භික්ෂුවට සංඝ කර්මවලින් ඉවත්ව පරිවාස කාලයක් ගත කිරීමට නියම කරනු ලැබේ. පරිවාසය දෙයාකාරයකින් සිදුවේ. යම් විදියකින් භික්ෂුව ඇවත නොදෙසා වසන් කරගෙන සිටියොත් ඒ සිටි කාලය හා සමාන කාලයක් වෙනම ආවාසක හිඳ දිනපතා තමන් ඇවතට පත් වූ බවත් පිරිවෙස් පුරණ බවත් එම වෙහෙරේ සිටින හා වෙහෙරට පැමිණෙන උපසපන් භික්ෂූන්ට දනුම් දෙමින් ගත කළ යුතු ය. එය පරිවාස නමින් හඳුන්වනු ලැබෙයි.

ඇවත නොදෙසා වසන් කරගෙන නැත්නම් හෝ වසන් කළ කාලයට සරිලන පිරිවෙස් පුරා අවසන් කළ පසුව හෝ නැවත දින හයක් අනිවාර්යයෙන් ම පෙරසේ ම සංඝයාගෙන් වෙන්ව තමන් ප්‍රකෘති භික්ෂුවක් වීමට අපේක්ෂාවෙන් සිටින බව උපසම්පදා භික්ෂූන්ට දනුම් දෙමින් ගත කළ යුතු ය. ඒ දින හයේ ගත කරන පරිවාසය මානත්ත(මානත්) යැයි හඳුන්වනු ලැබේ. සීමාවට කැඳවා අබ්බාහන කර්මය කරන්නේ මෙම පිරිවෙස් හා මානත් සපුරා අවසන් වූ පසුව ය. මේ ආපත්තිවලට පිළියම් කිරීමේ දී ආරම්භයේ දීත් මැද දීත් අවසානයේ දීත් සංඝයා අවශ්‍ය වන හෙයින් සංඝයාගේ අනුමැති හා සහභාගීත්වය අවශ්‍ය වන හෙයින් මේවා සංඝ + ආදි + සේස යැයි කියනු ලැබේ.

පාචිත්තිය

පාරාජික සංඝාදිසේස තරම් බරපතල නොවන ඇවත් වර්ගයකි. පාචිත්තිය වර්ග දෙකකි. නිස්සග්ගිය පාචිත්තිය සහ සුද්ධ පාචිත්තිය යනුවෙනි. නිස්සග්ගිය පාචිත්තිය යනු සිවුරු පිරිකර වැනි උපකරණ වැරදි ලෙස පාවිච්චි කළ විට එය නිස්සග්ගිය වේ. එනම් ඒ පිළිබඳව භික්ෂුවට තිබෙන අයිතිය නැති වේ. නැවත එය ලබා ගැනීමට නම් එම වරද නිවරද කොට ඇවත දෙසිය යුතු ය. උදාහරණයක් ලෙස සිදුරක් සහිතව සිවුරක් පාවිච්චි කළොත් එය නිසගි වේ. එහිදී එම සිදුර මසා උපසපන් භික්ෂුවකට ඉදිරිපත් කොට එහි අයිතිය ලබාගෙන ඇවත දෙසිය යුතු ය. එම සිවුර මසන තුරු ඇවතෙන් පිරිසිදු විය නොහැකි ය. භික්ෂු භික්ෂුණී දෙපිරිසට ම පොදුවේ නිසැගි පචිති තිහකි.

සුද්ධ පාචිත්තිය නම් විකාල භෝජනාදී සුළු සුළු වැරදි ය. ඒවා තවත් උපසපන් භික්ෂුවක් ඉදිරියේ ආරෝචනය කිරීමෙන් හෙවත් ඇවත් දෙසීමෙන් පමණක් පිරිසිදු විය හැකි ය. භික්ෂූන් සඳහා සුද්ධ පාචිත්තිය අනූ දෙකකි. භික්ෂුණීන් සඳහා එකසිය හැට හයකි.

පාටිදේසනීය

පාටිදේසනීය යනු ගැරහිය යුතු ඇවැත් ය. පාචිත්තිය වැනි වැරදි නොව සාමාන්‍යයෙන් ශ්‍රමණ ධර්මයට නොගැළපෙන, සාමාන්‍යයෙන් මිනිස් දහමටත් නොගැළපෙන ක්‍රියාවක දී තමන් එය කළ බව භික්ෂුවක් ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කිරීමයි. මෙබඳු ගැරහිය යුතු ආපත්ති භික්ෂූන් සඳහා හතරකි. භික්ෂුණී සඳහා අටකි. මේ සියල්ලටම පදනම වී ඇත්තේ ආහාර පිළිගැනීමයි. උදාහරණයක් ලෙස භික්ෂුවක් ඉතා දුගී දිළිඳු ගෙදරට ඇරයුමකින් තොරව ගොස් ආහාර ගැනීම ගැරහිය යුතු වරදකි. එහි දී තමා එවැන්නක් කළ බව ප්‍රකාශ කොට ඇවත් දෙසීමෙන් පිරිසිදු විය යුතුයි. එය පාටිදේසනීය නම්.

මේ සූත්‍රයේ සඳහන්වන පරිදි පාරාජිකාපත්තියට හිස ගසා දැමීමට තරම් බියවිය යුතු ය. සංඝාදිසේසාපත්තියට මෝල් පහර කෑමට සිදු වීම තරම් බිය විය යුතු ය. පාචිත්තියාපත්තියකට අළු පොට්ටනියකින් පහර කෑමට තරම් බිය විය යුතු ය. පාටි දේසනීය ආපත්තියකට ප්‍රසිද්ධියේ බැනුම් ඇසීමට සිදුවීමට තරම් බිය විය යුතුයි. මේ සියලු ශික්ෂා පදවලදී සැලකිය යුතු ප්‍රධාන කාර්යය නම් පාරාජිකා හැර අනෙක් සෑම ඇවතකදීම අවශ්‍යයෙන් ම ඇවත් දෙසීම කළ යුතු බවයි. එනම් තමා එම වරද කළ බව භික්ෂුවකට දැනුම් දීමයි. පාචිත්තිය හා පාටිදේසනීය ඇවත් එසේ දෙසූ පමණින් ම පිරිසිදු වන අතර සෙසු ඇවත්වල දී එදිනෙදා ද ඇවත් දෙසීම පිළියම් කර ගැනීමට පහසුවක් වෙයි.

මේ නිසා වරදට බිය ඇති ගිහියන් දිනපතා පන්සිල් සමාදන් විය යුතු ය. වරදට බිය ඇති සාමණේරයන් වහන්සේලා නිතිපතා දසසිල් දමාදන් විය යුතු ය. වරදට බිය ඇති උපසම්පදා භික්ෂූන් වහන්සේලා නිතිපතා ඇවත් දෙසා ගත යුතු ය. යනු මෙම සූත්‍රයෙන් දෙන පණිවුඩයයි.

අභ්‍යාස

01. මෙහි සඳහන් වන පුරාණ දඬුවම් සතර පැහැදිලි කරන්න.
02. භික්ෂූන් සඳහා පණවා ඇති පාටිදේසනීය ආපත්ති මොනවාදැයි ප්‍රාතිමෝක්ෂයෙන් සොයා සටහන් කර පෙන්වන්න.